

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais (ECTS)	Universitetas, Fakultetas	Katedra
EDU 9002	5	VDU, Socialinių mokslų fakultetas VU, Filosofijos fakultetas, KU, Pedagogikos fakultetas	Edukologijos katedra Edukologijos katedra Edukologijos katedra

Pavadinimas

Tarpkultūrinio švietimo dimensijos

Pavadinimas anglų kalba

DIMENSIONS OF INTERCULTURAL EDUCATION

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos, nuotolinio mokymo(si) kurso elementai	1
Seminarai	1
Konsultacijos	1
Individualus ir/arba komandinis darbas	2

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Šiuo moduliui siekiama prisidėti prie šių 3 pakopos studentų gebėjimų analizuoti savo mokslinę ir pedagoginę veiklą, plėtoti kultūrinę, bendravimo ir bendradarbiavimo kompetencijas bei asmeninę karjerą; vertinti ir interpretuoti pasirinktus tarpkultūrinio švietimo ir ugdymo reiškinius ir problemas teorijos bei kitų tyrimų kontekste; pritaikyti kitų mokslų pasiekimus švietimo tyrimuose; plėtotės, ir ypač dėmesys skiriamas gebėjimui vertinti švietimo reiškinius veiklos pasaulio kontekste. Kurse derinamos paskaitos, darbas komandoje, konsultavimasis, savarankiškos studijos bei tam tikri nuotolinio mokymo(si) elementai. Studentai skatinami atlikti užduotis komandoje arba individualiai, parengti pranešimą kurso tematikos ir savo tyrinėjamos temos sankirtoje. Pranešimas skaitomas jaunųjų mokslininkų ar kurioje kitoje tematiką atitinkančioje konferencijoje, taip pat numatomas atsiskaitymas testo forma.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

It is aimed at this module to assist third cycle students to further develop the following competencies that are indicated in the study program: ability to analyse researcher's and pedagogical competencies: to evaluate educational phenomenon and theories in a chosen context, to apply achievements in other fields for research in education, and, especially, to evaluate educational phenomenon in the global context. Lectures, also elements of distance course, consultations and individual or/and team work, independent studies are applied in this course. Students are encouraged to develop a conference presentation on the topic in the intersection of discourse of this module and individual dissertation theme. Also, a test for assessment is applied.

Studijų rezultatai

Sėkmingai pabaigę kursą, studentai gebės:

1. apibūdinti tarpkultūrinio švietimo sampratą ir istorines dėmesio jam ištakas;
2. apibūdinti tarpkultūrinio švietimo dimensijas (individualus, organizacinis, nacionalinis, tarptautinis, kultūrinis, politinis, teisinis ir kt. lygmenys) bei apžvelgti prielaidų ir iššūkių švietimui situaciją.
3. įvardinti tarpkultūrinio švietimo funkcijas šiuolaikinio švietimo ir mokymosi visą gyvenimą kontekste;
4. įvardinti pagrindines kultūros ir pilietiškumo sampratas;
5. apibūdinti tarpkultūrinio švietimo organizavimo ypatumus;
6. nustatyti švietėjo darbo ypatumus tarpkultūriniame švietime;
7. analizuoti, tirti ir interpretuoti multikultūrinio pasaulio problemas ir iššūkius rasiniu, tautiniu, lyties, religiniu, socialiniu, kalbiniu požiūriais;
8. pateikti tarpkultūrinio švietimo raiškų, formų ir prielaidų (pvz., teisinių) Lietuvoje ir kitose šalyse pavyzdžius;

9. įvertinti tarpkultūrinio švietimo dimensijų padėtį pasirinktos šalies, savo (kaip doktoranto) tyrinėjamos tematikos kontekste.
10. parengti Mokymosi aplanką apie tarpkultūrinio švietimo dimensijas pasirinktos šalies švietimo kontekste. Į Aplanką įeina nuotolinio kurso užduotys, individualaus ir/arba komandinio darbo užduotys (pvz., pristatymai), pranešimo kurso tematikos ir savo tyrinėjamos temos sankirtoje tekstas.

Turinys

1. Tarpkultūrinio švietimo istorinės ištakos ir lokalizacija (paskutiniojo tūkstantmečio istoriniai pavyzdžiai).
2. Monokultūrinis, multikultūrinis, tarpkultūrinis švietimo aspektai. Radikalusis multikultūrinio švietimo pobūdis.
3. Asmens kultūrinis tapatumas ir jo konstravimas.
4. Tarpkultūriškumas ir dialogas.
5. Tarpkultūrinis švietimas tautiniu, rasiniu, religiniu, socialiniu, kartu ir lyties požiūriais.
6. Kultūros samprata. Kultūros sampratų įvairovė (V. Kavolis, G. Hofstede ir kt.).
7. Tarpkultūrinio švietimo samprata. Tarpkultūrinio švietimo modeliai (Deardoff, Sandberg, Stones ir k t.)
8. Tarpkultūrinio švietimo dimensijos.
9. Tarpkultūrinio švietimo ir tarpkultūrinio mokymosi sąsajos.
10. Tarpkultūrinis švietimas šiandienos daugiakultūriniame pasaulyje; įvairovės išsaugojimo ir harmoningų tikslų dermė, pilietiškumo aspektas.
11. Mokymosi visą gyvenimą kultūros plėtotė ir tarpkultūrinio švietimo uždaviniai
12. Tarpkultūrinis ir švietimas ir pedagoginio bei andragoginio darbo ypatumai: būtinos kompetencijos. Lietuvos patirtis: tarpkultūrinio švietimo raiškos, formos ir prielaidos (pvz., teisinės).

Doktoranto pasiekimų vertinimas

Egzamino užduotis (25%), Mokymosi aplanko kūrimas ir pateikimas (75 %).

Kurso pabaigoje laikomas egzaminas (25% bendro įvertinimo), kurso metu rengiamas Mokymosi aplankas. Jį sudaro situacijos analizė apie tarpkultūrinio švietimo dimensijas pasirinktos šalies švietimo kontekste. Į Aplanką įeina nuotolinio kurso užduotys (5%), individualaus ir/arba komandinio darbo užduotys (pvz., pristatymai) (10%), pranešimo kurso tematikos ir savo tyrinėjamos temos sankirtoje tekstas (35%). Aukščiausiu balu vertinamas tekstas, jei pateikiami duomenys/įrodymai apie tai, kad tekstas pranešimo arba straipsnio forma priimtas į tarptautinės konferencijos programą.

Literatūra

1. Jackson, R., Sørensen, G. (2007). *Introduction to International Relation: theories and approaches*. Oxford: University Press.
2. Rey, M. (1992) *Training teacher in Intercultural Education*. Strasbourg: Council of Europe.
3. Ross, Alistair; Zuzevičiūtė, Vaiva. Border crossings, moving borders : young peoples' constructions of identities in Lithuania in the early 21th century // Profesinis rengimas : tyrimai ir realijos = Vocational Education: Research and Reality. Kaunas : Vytauto Didžiojo universiteto leidykla. ISSN 1392-6241. 20 (2011), p. 38-47. [Index Copernicus; CEEOL; Education Research Complete (EBSCO)]
4. Saugeniene, N. and Jakavicius, V. (2000). *Lietuviškoji mokykla multikultūriškumo akivaizdoje*. Socialiniai mokslai, 3 (24).
5. Virgailaitė-Mečkauskaitė E. (2011). Tarpkultūrinės kompetencijos ugdymas aukštojo mokslo internacionalizacijos kontekste (magistrantūros studijų aspektas). Šiauliai: VšĮ Šiaulių universiteto leidykla.
6. Zuzeviciute V. (2009). Globalisation, Mobility and Implications for educators. TILTAI/BRIDGES/BRUCKEN. 4 (49), ISSN 1392-3137; [IndexCopernicus Master List]; pp.45-57.
7. Zuzeviciute V., Butrime E. (2010). E_learning as a socio-Cultural System. In Technologies and Practices for constructing Knowledge in Online Environments. Advancements in Learning. (ed.

Berhard Ertl). Information Science Reference (Imprint of IGI Global) ISBN 978-1-61520-937-8, ISBN 978-1-61520-938-5 (ebook), pp 202-219.

- Race. R. (2011) Multiculturalism and Education. London and New York, Continuum.

Taip pat:

- Barzelis A.; Barcytė L. (2009). „Studentų tarpkultūrinės kompetencijos ugdymas taikant kooperuotų studijų metodą“, Jaunujų mokslininkų darbai, 2 (23): 83-90.
- Byram M. (1997). Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. Clevedon: Multilingual Matters.
- Brodin J. (2010). “Education for Global Competencies: An EU–Canada Exchange Programme in Higher Education and Training”, Journal of Studies in International Education 14 (5): 569-584 [internete – SAGE Publications leidyklos mokslinių žurnalų duomenų bazė] [žiūrėta 2011 08 19]. Prieiga per internetą: <<http://jsi.sagepub.com/content/14/5/569>>.
- Council of Europe (2003) Intercultural Education: managing diversity, strengthening democracy. Standing Conference of European Ministers of Education.
- Daly A. J. (2007). Outbound student exchange at Australian and New Zealand universities: the effects of pre-departure decision-making, in-country experiences and post-sojourn outcomes. PhD thesis, Griffith University. [žiūrėta 2011 08 17]. Prieiga per internetą: <<http://eprints.utas.edu.au/6736/>>.
- Deardorff D. K. (2006). “Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization“, Journal of Studies in International Education 10 (3): 241-266 [internete – SAGE Publications leidyklos mokslinių žurnalų duomenų bazė] [žiūrėta 2011 01 10]. Prieiga per internetą: <<http://jsi.sagepub.com/content/10/3/241>>.
- Duoblienė L. (2006). „Tarpkultūrinis ugdymas: tautinio tapatumo ir / ar dialogo su kitu paieškos“, Lietuva globalėjančiame pasaulyje. Vilnius: Logos.
- Duoblienė L. (2009). „Ar pavyks išvengti hibridinio tapatumo formavimo(si) informacinėje visuomenėje?“, Acta Paedagogica Vilnensia 23: 79-91
- Erasmus studijų sąlygos (2011). [žiūrėta 2011 08 19]. Prieiga per internetą: <http://www.ku.lt/administracija/trs/doc/erasmus_studiju_salygos.pdf>.
- Fantini A. E. (2000). A central concern: Developing intercultural competence. SIT Occasional Papers Series, 1. Retrieved May 18, 2008, [žiūrėta 2010-10-05]. Prieiga per internetą: <<http://www.sit.edu/publications/docs/competence.pdf>>.
- Gudaitytė D., Vilkienė V. (2003). „Europinių mobilumo projektų sąlygojamo kooperatyvaus mokymosi raiška mokytojus rengiančioje neuniversitetinėje aukštojoje mokykloje“, Socialiniai mokslai 2 (39): 18-29.
- Pliopaitė I.; Radzevičienė A. (2010). “Intercultural Competence Development in EU Banking Sector“, Mokslas – Lietuvos ateitis. 2 tomas, 2: 75-82.
- Pruskus V. (2010). „Stereotipai ir jų devizualizacija tarpkultūrinėje komunikacijoje“, Filosofija. Sociologija. T. 21. (1): 29-36.
- Radzevičienė A. (2004). „Studijų užsienyje įtaka studentų tarpkultūrinės kompetencijos ugdymui“, Verslas, vadyba ir studijos’2004. Mokslo darbai 62-67.
- Teresevičienė M., Kaminskienė L., Zuzevičiūtė V. (2004). Adult Education as a Prerequisite for Social Initiatives. Journal of Adult and Continuing Education. ISSN 1343-3210. Vol.6. (Japan). p. 37-56. Graduate School of Education, Tahoku University, Japan
- UNESCO Guidelines for Intercultural education. <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001478/147878e.pdf>

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Prof. dr. Vaiva Zuzevičiūtė, Vytauto Didžiojo universitetas, prof. dr. Lilija Duoblienė, Vilniaus universitetas; prof. dr. Natalija Mažeikienė, Vytauto Didžiojo universitetas, prof., habil. dr. Ona Tijūnėlienė, Klaipėdos universitetas

Patvirtinta (Edukologijos) mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu Nr. 1 (protokolo Nr. 3).